



Zlatý
křížek

Joachim
Vogelweide



Joachim Vogelweide

Zlatý křížek

Joachim Vogelweide

Zlatý křížek

Tomáš Houška, Praha

www.abraka.eu

Vydání první 2000

Joachim Vogelweide: Zlatý křížek

podle stejnojmenného filmového scénáře

© Joachim Vogelweide 1999

© cover illustration Jiří Husák 2000

Zlatý křížek

Joachim Vogelweide. – 1. Vydání. – Praha

Tomáš Houška, 2000

(Příbram, PB-tisk s.r.o., 2000)

208 stran

ISBN 80-86065-28-6

ISBN 80-86065-28-6



Po klenutém stropě v hospodě U sedmi Švábů se míhaly tu tančící stíny a tu zase odlesky plamene loučí vířící v rytmu hudby. Hospoda stála hned u prašné cesty stoupající od mostu vzhůru k Hradu, a tak se tu vždy scházela pestrá společnost, ve které nechyběli ani mnozí páni z Hradu. V temném koutě vzadu seděl muž s niněrou, točil kličkou, hrál uvřískanou melodií a

občas se do ní pokoušel zpívat. Jeho jazyk byl ale už tak vláčný z černého piva, že bylo vždy lépe, když nezpíval. Niněra hrála alespoň trochu melodicky a vytvářet na ní podivuhodné intonační kreace, jakých se dotýčný dopouštěl ve zpěvu, na ní naštěstí nebyly možné. Jeho mladší druh stál vedle stolu, podupával, kýval se do rytmu a kontroval melodií špatně naladěnou flétnou. Ovšem celá hospoda hřměla čtvrt'ovými notami, které někteří hosté bušili pěsti do dubových stolů a jiní je vydupávali do podlahy.

Venku se setmělo a foukal vlezlý vítr. Ovšem hospodou už dávno probíhala smršť, a to smršť daleko většího rozsahu, než k jaké se schylovalo venku: dívka, které nemohlo být ještě ani sedmnáct, se zula, skočila na stůl a nyní tam tančila. Přeskakovala džbánky, mísy i všechno ostatní. Její vlasy vířily prostorem až u klenby a sukně s dlouhým rozparkem vlála hostům u dlouhého stolu kolem obličeje.

Celý prostor byl v pohybu jejího zrychlujícího se tance. Pak hudba dozněla, dívka sebou práskla na stůl a zhluboka dýchala.

„Héj, kde ses tu vzala?“ ozvalo se odkudsi z přítmí.

„Nech ji... vypila toho tolik, že sotva vidí.“ řekl někdo jiný.

„Přišla včera odněkud zvenku, myslím, že bychom ji měli naučit tolika věcem...“

„Hned?“ vykřikl zase ten první

„Já bych raděj postupně, hospodský nám půjčí pokoj...“

„Nepůjčí.“ bručel kdosi jiný.

„Jasně, zaplatíme mu za něj. Složíme se.“ dodával předchozí.

„Nebo mu ji taky půjčíme.“

„Hele, holka, co budeš pít?“ zeptal se jeden, co stůl přehlížel přes její boky, když jí na břicho postavil džbáněk, ve kterém žbluňkalo zdejší pivo.

Ale dívka si otřela čelo a posadila se. Jen tak tak, že ten džbáněk stačil chytit.

Pak si rukama uhrábla vlasy z obličeje a ulevila si. „Je mi zle.“ Slezla pomalu ze stolu a skulila se na lavici u zdi, kde jí dva v zásadě slušní měšťané ochotně udělali místo.

Pro Jakuba, který seděl hned vedle jednoho z těch přeochočných, to bylo velmi milé. Zatímco všichni očima hltali dívku, on si vklidu sáhl k opasku svého souseda a hbitými prsty levé ruky si odvázal sousedův váček, který byl podle jeho názoru až nevkusně plný. Pak si schoval ruce pod pláštěm, během okolního lomozu odsypal do dlaně několik příjemně těžkých mincí a znovuzavázaný váček stokrát nacvičeným pohybem nechal sklouznout po nohavici až na podlahu a tam ho špičkou nahrál pod jeho majitele. Až ho bude hledat, najde ho na zemi a bude si myslet, že mu

váček náhodou vypadl. Během toho kousku se tvářil, že má oči jen pro dívku na lavici, stejně jako většina ostatních.

„To chce si uvolnit tady to šněrování...“ řekl ten právě okrádaný soused vpravo a už jí povolil tenkou šňůru spínající vysoko vyšněrovaný živůtek. Ani se nebránila. Opravdu si už vypila svoje a ten následující skoro čtvrt hodinový zběsilý tanec ji pak úplně odrovnal.

Muž vlevo zatím se stolu sebral její sandály a zastrčil si je za opasek. „Ale opravdu, jak se jmenuješ?“

„Judita...“ odfoukla si dívka a rukou si přidržela šaty, které jí po rozvázání šňůrky pomalu začaly klouzat z ramen.

„Tady se dneska nehraje? Pourquoi?“ rozlehlo se hospodou, která zatím očima vpíjela, co se na lavici bude dít dalšího.

Všichni se otočili ke dveřím. Stál tam černovlasý švihák ve vyšívaném kabátci, na kterém se střídala jemná dočervena vydělaná kozinka s úžasně barevným zeleným sametem. Pod pažďí si nesl lyru a v levé ruce držel svůj vysoký klobouk, který si musel sundat, aby prošel pod klenbou u vstupních dveří.

Když si uvědomil to ticho, zbystřil a pozorně se rozhlédl po hospodě.

„To tu máte vždycky?“ zeptal se s komickým přízvukem hospodského, který právě nesl z výčepu široké plato s objednaným pivem.

Ukázal na dívku, aby nebylo pochyb „Ještě jsem ji tu neviděl...“

Hospodský položil plato na stůl, tam kde předtím ležela dívka a dopověděl „Jo, to je tu připraveno pro tebe, pane Turpine.“

Pan Turpin si pískl, došel k malému stolu pod ještě menší okno, položil si na něj svůj nástroj a k hostinskému prohodil „A co dalšího pro mě dneska máš? Mám hrozný hlad.“

To byla pro hospodského zlatá slova. „Krásnou, uleželou kachnu. Už týden ji louhuju v nálevu... Upečenou na medu a s doľskou medovinou, co říkáš pane?“

„Čteš mi myšlenky.“ odpověděl nově příchozí. Pak přišel k velkému stolu a aniž se rozhlédl po ostatních, vzal Juditu za ruku a přitáhl si ji k sobě. Pak ji podepřel a pomohl dojít ke svému stolu. Tam ji složil do židle a přehodil přes ni svůj obrovský rozevlátý plášť. „Skoro bych řekl, že má hlad jako středně velký medvěd.“ dodal a významně se podíval na hostinského.

„Jo,“ souhlasil hostinský „tihle ji akorát nalili jako putýnku.“

„Tak to ji nesmíme naklánět, aby se to nevyšlo ven.“ zabručel si host, rozepnul kabátec a s hlasitým dusnutím dosedl na židli.

„On je tady pan astrolog Turpin, otče? Já bych ho obsloužila.“ zaševelila za zády hostinského mladá dívka v dlouhých světlých šatech. Ale odpovědi se nedočkala.

„Marš z šenku! Vlastní dcera se mi tu bude producírovat po lokále, to tak!“ zahnal ji s nejpřísnějším pohledem, jaký dovedl nasadit. Dívka si stejně rozzlobeným pohledem prohlédla Juditu, strašlivě se na astrologa zamračila a s neskrývanou nevolí poslechla otce.

„Nebránil bych se takové obsluze...“ Podíval se astrolog za odcházející šenkýřovou dcerou.

„Zatím ti přinesu zapečená jablka.“ Ukončil rázně tok jeho představ hostinský.

„Dobrý začátek.“ Nenechal ho astrolog domluvit. „Pro tu holku...“ a podíval se tázavě ke stolu.

„Judita.“ Odpověděl mu kdosi závistivě.

„Tak Juditě přines celou mísu. A pořádný vývar...“

„ze slepice, mám na plotně...“ doplňoval ho hostinský.

„ať se vzpamatuje.“

U vedlejšího stolu se zatím rozproudila jakási bezobsažná řeč a niněrista, když viděl, že host od dvora svojí lyru nechává ležet, začal zase hrát. Astrolog si mezitím sundal kabátec a uvelebil se na židli.

Když hostinský přinesl medovinu i vývar pro opilou dívku, už si podupával do obtížně vystopovatelného rytmu znějící písně. Hovor u vedlejšího stolu zatím nabyl na někdejší hlučnosti a několik hostů si přisedlo tak, aby mohli v malém kruhu hrát vrhcáby. Jakub před očima svého souseda zaplatil ukradenou mincí, s nevinným úsměvem se rozloučil maje na jazyku cosi o únavě a odešel. Jeho okradený soused se pustil do hry, aby prohrál peníze, které už neměl a velice se mračil pokaždé, když mu oko zabloudilo k vedlejšímu stolu, kde s dívkou, kterou tak hezky začal svlékat, seděl královský astrolog a úplně nesmyslně ji krmil vývarem, který hostinský určitě už dva dny sušil na plotně.

„Kde bydlíš?“ Zeptal se astrolog dívky srkající polévku.

Podívala se na něj a pokrčila rameny.

„Aha.“ Poznamenal k tomu.

„Bydlíš v mém domě. Kousek odtud - tam k řece.“ A mávl rukou.

„Už je to lepší?“

„Jo.“ Škytla si, když dojedla.

„A tančíš?“ Zeptal se jenom proto, že ji neviděl před svým příchodem bésnit po stole.

Ale neměla čas mu odpovědět. Hostinský mu donesl kachničku, jejíž vůně se nesla celým šenkem a ostatní přítomné rázem rozdělila na ty, kteří astrologovi záviděli snadnost, s jakou jim vyfoukl Juditu přímo pod rukama, a na ty, kteří mu záviděli večeri. Nehodlal se s nimi dělit oni o jedno, kus kachny bravurním pohybem ruky odřízl a podal na talíř dívce a do zbytku se pustil s virtuózním nasazením. Když dojedli, byl jeho džbáněk s medovinou prázdný a tak si rovnou nechal přinést další.

„Kde jsou?!“ Ozval se mezitím strašlivý výkřik z klubka hráčů. „Teď jsem je měl u pasu!“ A vztyčená postava si osahávala na opasku místo, odkud předtím Jakub tak umělecky odvázal váček.

„Když nemáš, nehraj!“

„To by dokázal každý, hrát a když přijde účtování, tvářit se, že mi zmizel váček.“ Nadával další hráč vrhcábů.

Bědující host se zatím pustil do průzkumu okolí a když váček našel na zemi pod lavicí, hospodou zaznělo jeho vítězné „Tady je!“ A pak si zase přisedl mezi ostatní a pracoval na vyprázdnění váčku.

Niněra dohrála a její obsluha visela opilá zhroucená přes bachraté tělo nástroje.

„Mon dieu.“ komentoval to astrolog „Tady dneska nechtěj hrát.“ Utřel si ruce o stůl, vstal a jednu nohu si opřel o židli. Pak si vzal lyru a podíval se na dívku. Takže...chceš něco zazpívat?“

„To já neumím!“ Vylekala se.

„To nevadí. Zpěv obstarám. Nechceš k tomu zatančit?“

Dívka zavrtěla hlavou nejvehementněji, jak v danou chvíli dokázala.

„Nevadí. Tanec obstarají naši drazí přátelé.“

Vykřikl, protože do večerní hospody právě vešli dva šlechtici, kterým Turpinova slova patřila. „Že, pane rytíři... ani na jméno ti po těch třech džbáncích nějak nemůžu přijít.“

Ale oba šlechtici se nejen neurazili, ale protože, jak se zdálo, patřili k astrologovým přátelům, posilnili se vstoje podanou číší vína, a jen co Turpin ponořil prsty do strun lyry, dali se do tance, který měl s velkou pravděpodobností karikovat jakousi dvorskou pavanu. Astrolog s neskrývaným gustem hrál temperamentní latinské odrhovačky, které pochytil snad za svých studentských dob.

Dva potulní studenti, kteří v šenku seděli vkrátku vyskočili a přidali se k šlechticům. Ostatní jim tleskali mimo rytmus... ostatně na tom nezáleželo. Důležité bylo, že dělali největší rámus jaký dovedli, pili, zpívali a snažili se vyřvávat spolu s astrologem, jehož hlas v tom rachotu zanikal.

Pak si jeden ze studentů vzpomněl na jakousi zhýralou hru, do níž se ochotně zapojili i další hosté. Astrolog odložil lyru, vrátil se na židli a na klín si posadil Juditu, která zatím pookřála natolik, že si troufla upíjet z jeho číše, ve které si pečlivě míchal modré portugalské, černé pivo a zlatou táhnoucí se medovinu. Zpíval, na každou těžkou dobu plácal Juditu do stehů a užíval si pohled na hospodu, uprostřed níž běhalo několik v zásadě dospělých lidí, kteří opilý zpěv prokládali hlasitým štěkotem a plácali se i se

dvěma lehčíma byt' už životem mírně použitýma holkama v kole po zadcích.

Hra nejspíš směřovala k rozdělení oněch slečen podle ne zcela zřejmých pravidel. Nejpravděpodobnější verzi pravidel bylo, že kdo vydrží útok alkoholu, vyhrál.

Během pitky několik vrávorajících postav opustilo šenk a když kdesi v dálce odbila půlnoc, začal hospodský nervózně postávat nad spouští na podlaze, kde skončili mimojiné i dva někdejší hráči.

„Takže půjdeme zas dál.“ Řekl do významného ticha mezi písňemi astrolog, rovnající na stůl lesklé mince klanějícímu se hostinskému.

„Já ještě nechci spát.“ Zaprotetovala dívka, kterou student – podle přízvuku odkudsi z Bavorska – sbíral ze země.

„To já zase jo...“ Ulevila si Judita a položila si hlavu na astrologovu rameno.

„Slyšíte.“ Dodal k tomu astrolog, stoupl si, a Juditu postavil do vratké vertikální polohy vedle sebe. Pak když viděl, jak je utahaná, vzal ji kolem pasu a vydali se z šenku ven.

„Kam půjdeme?“ Ptal se Bavor.

„Mám dům kousek od svatého Václava...“

„Tam nedojdu.“ Řekla odevzdaně dívka zavěšená mezi oba šlechtice.

„Tam nedojde.“ zopakoval jeden z nich významně, když hostinský se svým pacholkem vynesli všechny tři opilé hosty před hostinec a položili je na zem. Těžké, pěkně okované dveře se přibouchly a do všech se táhla zima.

„Hanka tam už nedojde.“ Řekla dívka potřetí, když se jí zdálo, že astrolog nereaguje a úplně se pověsila svým společníkům napospas.

„No dobře, stavíme se u bakaláře Michala... má dům tak na půlce cesty.“ Rozhodl astrolog s výrazem vojevůdce, který právě zachránil situaci na bojišti, kde nepřítel pobil korouhev jízdy na pravém křídle. Kdosi do ticha škytl.

A vydali se na cestu.

Astrolog šel v čele a střídavě Juditu podpíral a střídavě se do ní věšel, pokud ho už vláčné nohy dost neunesly. Zkoušel při tom cosi zpívat, ale moc mu to k radosti obyvatel okolních domů nevycházelo.

„Už jsem si myslel, že takovou hospodu, do jaké jsme chodili v Salermu, nenajdu...“ Liboval si Bavor a tiskl k sobě rozčuchanou blondýnku z hospody. Když je ostatní minuli, ozvalo se po chvíli žuchnutí a pak rachot, jak se Bavorovi rozsypaly věci z tlumoku, který měl na rameni.

Zastavili se a ohlédli. Bavor se i s Hankou sbírali ze země. „Das ist nicht möglich...“ ulevoval si přitom Bavor.

Tak přes mnohé nástrahy nerovnosti úvozové cesty došli ke hrázděnému domu nedaleko tržiště pod Hradem.

„Héj, Michale!“ a astrolog zabušil pěstí do dveří seč mohl.

Byly dvě hodiny po půlnoci a bušení se skvostně neslo noční tmou následováno štěkotem psů z několika okolních domů.

„Héj, Michale! Přišli hosti. To se nesluší spát.“ Pokračoval astrolog po malé pauze. Pak se ozvalo zařinčení, jak jeden ze šlechticů upustil na zem džbáněk.

„Už byl stejně prázdný...“ Komentoval jeho střepy.

Vrzla vrata a v nich se objevil Michal mnoucí si rozespale oči a zírající na postavy klátící se mu ve světle pochodně. Pak to žuchlo a astrolog se sesunul podél Judity. Ta se opřela o trám čouhající ze stěny, a chytila lyru klouzající z Turpinovy ruky.

„Aha.“ Došlo bakaláři. Podrbal se, zhluboka nedechl i pozval návštěvníky dovnitř. Druhý ze šlechticů mu přitom před obličejem mával velkou kameninovou dózou s voskem zalitým hrdlem, která nějakým zázrakem přežila to všechno.

„Modré portugalské.“ řekl.

Pak si bakalář povzdechl a zavřel dveře. Když vešli do pokoje, kdosi se zvedl z bakalářova lůžka. „Jo, Blaženo, máme hosty.“ Vysvětloval, aby si Blažena náhodou nemyslela, že mongolští nájezdníci už dorazili až do Prahy.

Hosté si zatím našli svá místa kolem stolu, Bavor s komentářem „Ne abyste do nás kopali...“ zatáhl Hanku pod stůl a tam ji začal zcela necudně svlékat bez ohledu na to, že nad jejich hlavama se zatím upíjelo rubínové víno přímo ze džbánu.

„Nenech se rušit.“ Omlouval se astrolog bakalářovi a ten si ochotně přihnul džbánek. Blažena zatím vstala, zahalila se přitom do deky a připojila se. Během následující doby stihli přítomní vše, k čemu se tak dlouho chystali už v hostinci.

Bylo těsně před svítáním, když džbáanky i všechny ostatní nádoby v domě bakaláře vyschly, rej přítomných postav ustal a astrolog nechal všechny přítomné spát. Vzal si Juditu do náručí a odkráčel s ní ranní mlhou zahalenou ulicí do svého domu.



Do rána se probudil i bohatě zařízený dům na Hradě, poblíž královského paláce. Uvnitř už se dávno pracovalo: dva muži debatovali nad listem s úcty.

Obchodník se dřevem říkal druhému: „Pane Budiši, já si samozřejmě vážím objednávek, které mi z Hradu dáváš, ale jednu nesrovnalost přece jen musíme vyřídit.“

Budiš se tvářil překvapeně: „Nesrovnalost? To se určitě vysvětlí.“

Obchodník se nedal odbýt: „Podívej tady je soupis mých dodávek a tady mám poznamenáno jak a kdy byly placeny. Vidiš to – tady se vozilo dřevo na otop sem na hrad, to je v pořádku...“

Budiš připustil: „Snad se v tom nějak vyznám...“

Obchodník mu ukazoval: „Tady se vozily trámy na stavbu.“

Budiš se mu to snažil objasnit: „Rozuměj, ty jsou na stavbu hradeb, ale král zatím jejich stavbu nezahájil.“

Obchodník se podivil: „Nevím tedy, proč objednáváš trámy na stavbu, která ještě nebyla zahájena.“

Budiš se zatvářil tajemně: „To je tím, že neznáš krále. On nejdřív stále říká, že je třeba se do té stavby pustit, ale nikomu nic neřekne. Pak nechá astrologovi spočítat, kdy k tomu bude nejlepší doba a pak nám vynadá, proč už dávno nestavíme.“

„Slyšel jsem, že to s ním nemáš lehké, ale snad s tím nebudeme mít žádnou těžkost, dřevo je uskladněné hned za Dvorcem ve městě, mí lidé ho dobře přikryli, takže o něj nemusíš mít starost.“

Budiš ho pochválil pohledem: „To je dobře, protože pak najednou bude na všechno málo času.“

„Ale já nějak nerozumím tomuhle – tady se celé tři fůry trámů a prken vezly na stavbu nějakého domu někde pod Hradem...“ vrátil se obchodník k účtům.

„To je v pořádku, tam se staví ještě... Co je na tom dřevě nepochopitelného?“

„Schází mi platba za ně.“

Nastalo ticho.

Budiš se podrbal a horečně přemýšlel. Přitom se tvářil, jako by právě objevil něco zcela nového a nepochopitelného: „Aha, platba za něj. No jo, totiž abys tomu rozuměl, ta stavba bude takové malé překvapení, nechci, aby se to králi doneslo v nevhodnou dobu, víš...“

Obchodník se snažil najít nějaké vysvětlení a tak se zeptal: „Takže ten dům se také bude platit z královské pokladny? Dělá to třikrát šedesát zlatých.“

Budiš vrtěl hlavou: „Ne, to ne...“ Pak se zarazil a tvářil se mu rozsvítil vítězný úsměv. „Totiž vlastně ano. Ale musíme to udělat nějak chytře... Počkej mám nápad!“

„Zatím tomu moc...“

„Podívej – v Praze těch zakázek na dřevo bude ještě spousta.“ Objasňoval mu to Budiš. „Vždyť sem ti to říkal, hradby kolem celého města, to bude dřeva...“

„Bude mi potěšením pro tebe a pro krále dodat dřevo na celou stavbu.“ Zasnul se obchodník při té představě.

„A to je ono!“ Pokračoval Budiš ve vyjasňování svých myšlenek. „Kolikže to stojí jedna fůra pěkných trámů? Šedesát zlatých?“

Obchodník zavrtěl hlavou: „Za kopy dodávám to naprosto nejlepší a ošetřené dřevo, to přetrvá věky. Takové jsem ti poslal na krov toho domu. To, co je složené ve městě je přece o deset zlatých levnější, podívej...“ A zase ukazoval kamsi do účtů.

Budiš mávl rukou: „Už to vidím. Ale víš co? Když jsi tak pečlivý a uznalý obchodník, budu od tebe za kopy kupovat všechno dřevo, i to, co voziš dolů do města na stavbu.“

Obchodník se zarazil: „Ale to...“

„Cenu toho krovu nebudeme účtovat a ty si ji rozepíšeš do toho dřeva, co budeš vozit do města. To bude jistě sto vozů dřeva.“

Obchodníkovi se rozšířily zorničky: „Sto vozů!“

Budiš se usmál: „Co tomu říkáš?“

„Ale to je úžasná nabídka!“

„Takže ujednáno?“

„Takže tenhle účet já uložím a vystavím jiný.“

Budiš zavrtěl hlavou, jako aby se tím jeho partner nezdržoval: „Víš co? Já tenhle účet uložím sám, aby ses o něj nemusel starat, a ty sepíšeš nový.“

„Dobře.“ Souhlasil obchodník. „A tam bude jen těch deset fůr, které už ve městě jsou, a sto fůr, které na stavbu

svezeme podle pokynu stavbyvedoucího. Vše bude účtováno po šedesáti zlatých.“

Budiš si oddechl a pochválil obchodní kontrakt: „Vždyť to říkám, kde jinde by náš král získal takového svědomitého a poctivého dodavatele.“ Plácli si, aby bylo jednání zpečetěno a obchodník se rychlým krokem pustil k bráně. Mincmistr se chvíli radoval z uzavřeného obchodu, sesbíral všechny účty, které ležely na stole a strčil je do truhlice v rohu místnosti. Pak vyhlédl z verandy domu a když tam uviděl postávat sedláka udělal velkorysé gesto, kterým ho zval dovnitř.

„Pojď dál, pane Choste.“ Řekl vlídně na uvítanou.

„Tak, jak sis to rozmyslel, pane?“ Vyzvídal sedlák.

Budiš se usmíval jako jarní sluníčko, přestože už byl podzim: „Celý ten pozemek koupím, i se sýpkou a stodolou a hospodářskými zvířaty.“

Chost vydechl úlevou: „A nádeníci, kteří tam pracují?“

„Samozřejmě budou mít práci dál. Zkrátka беру to se vším všudy!“

Chost byl očividně nadšen: „To je neuvěřitelné! Takže já mohu vzít rodinu a odejít za bratrem.“

„Zítra sepíšeme smlouvu a zaneseme ji do desek.“

„A zaplatíš mi také zítra?“ Vyzvídal sedlák, aby měl ve věcech jasno.

„Podívej, zatím se mi podařilo ušetřit dvě kopy zlatých, ty ti vyplatím hned zítra, třetí ti splatím do jednoho měsíce.“

Chost se zamyslel: „Je to tvé slovo?“

„Přece slovo královského mincmistra!“ Tvářil se Budiš skoro uraženě.

Chost si to nechal projít hlavou, ale protože se mu zdálo, že bude mít vrabce v hrsti i holuba na střeše současně, souhlasil: „Takže zítra.“

„Zítra!“ Potvrdil to králův mincmistr. „Bůh ti žehnej, pane.“ Komentoval sedlák Chost uzavřený obchod. Plácli si a Chost spokojeně odkráčel ve stopách obchodníka s dřevem.



Přišel docela hezký, i když trochu chladný den. V pražském Ungeltu bylo dopoledne plno lidí. Vlastně jako každý den, ve dvoraně stálo několik kupeckých vozů, pacholci nosili a překládali zboží, kolem běhali psi i slepice a ctihodní obchodníci sjednávali obchody. Aspoň tak na první pohled ten ruch vypadal. Nakládalo se tu zboží do vozů, vykládalo z vozů, halas, křik, dva pacholci, kteří vyhánějí dotěrné žebráky ze vrat ven, občas sem nádeníci chodí obchodníkům a jiným bohatým lidem nabízet svoji práci...

Ungelt bylo takové malé město samo o sobě. Dávno předtím, než kolem Prahy začaly vznikat nějaké hradby, měl vlastní pevné kamenné opevnění. Ungelt byl Prahou dřív než stála Praha. Střed města, kolem kterého rostlo vše ostatní, to bylo tržiště a Ungelt. Vysokou hradbou Ungeltu procházely k východu a západu dvě brány a vnitřní dvorana byla kolem dokola obehnána patrovou budovou otevírající

se dovnitř širokými pavlačemi. V budovách pak byly sklady, celnice, hostinské pokoje pro cizí kupce, posádka pro místní stráž, stáje a vše, co k životu potřeboval samostatný dvůr.

Východní brána vedla mezi domy a dál na Kolín, západní kolem chrámu Panny Marie přímo na tržiště.

Toho dne se v Ungeltu ubytoval i bohatý kupec Guiscard z Lyonu. Stál u svého vozu a kontroloval balíky, které mu nádeníci nosili do skladu. Vedle kupce se zvědavě postavil správce Ungeltu a vyptával se: „A co cesta, pane Guiscarde?“

„Dobrá, až mě to překvapilo. Musím přiznat, že jsem o vaší zemi slyšel leccos.“ Pochválil cesty kupec. Přitom si nechal otevřít jednu bednu, kterou čeledíni právě sundali z vozu, a vybíral, kterou látkou by správci kápl do noty. Správce se nad tou poznámkou o zdejších cestách podivil.

„Ve zlém?“

„Cesty tu nemají dobrou pověst.“

„Tady ve dvorci se rozhodně nemáš čeho obávat...“ a rukou ukázal kolem. Pak potřásl hlavou a dodal. „Vidíš, já jsem zase slyšel všelicos o tom, co se děje v Okcidentu.“

„Podle to, od koho jsi to slyšel.“

„Slyšel jsem, že je tam válka.“ Snažil se to upřesnit správce. „Jak francouzský král musel křížové tažení uspořádat, aby potrestal ty neznabohy, kteří odpadli od církve svaté...“

Kupec se zamračil: „Válka už skončila.“

Správce ale pokračoval: „...prý kradli malé děti a pak je obětovali na černých obřadech.“

Kupec zavrtěl hlavou: „Vidíš, celá léta jsem tudy jezdil a já nic takového neslyšel.“

Správce se nechtěl smířit s tím, že neslyší žádné úžasné vyprávění: „Prý to bylo hrozné...“

„To bylo...“ souhlasil kupec.

„Strašná katarská smilstva...“

Kupec se podíval na správce: „Tak to jsem tedy neviděl.“

Správce už nabíral dech k další otázce, ale loubím právě ke kupcovu vozu přicházela tmavovláška, která patřila ke skupině provensálských muzikantů tábořících tou dobou za městem nedaleko Poříčí. Přišla až k otevřené bedně, sklonila se nad ni a zvědavě si začala prohlížet zboží přímo kupcovi pod rukama. Jako malé zjevení, po kterém se řada lidí ve dvorci otočila. U štůčku brokátu, který leží na vrchu balíku právě sundaného z vozu se zastavila.

„Je z Damašku?“

Kupec se podivil: „Ty se vyznáš! Podle přízvuku... odkud jsi?“

Nejdřív se rozhlédla a pak kupci zřetelně tišeji řekla „Z Tarrasconu.“

Kupec si povzdechl: „Byl jsem v Tarrasconu. Ale to je už aspoň deset let... Moc se tam změnilo.“

Eleonora kývla hlavou: „Právě.“

Guiscard se jí zadíval do vlasů a pak, jakoby chtěl využít chvílky, kdy se sklonila do bedny, prohlížel si ji od hlavy k patě. Pak si mimoděk mezi prsty promnul velký zlatý zdobený kříž, který mu visel na krku a kde je místo ukřížovaného Krista vyražena silueta letícího ptáčka.

Vzhlédla k němu a všimla si křížku. I správci nemohl ujít. Guiscard udělal pohyb, jakoby z něj stíral pot a kříž zase schoval pod kabátec. Stále se díval na cizinku a přemýšlel nahlas: „Je to zvláštní, jako bys mi někoho připomněla. Ale to bylo...“

Eleonora ho s úsměvem zarazila: „Máš krásný kříž.“

I správce se přidal: „Opravdu, nikdy jsem podobný neviděl.“

Kupec se usmál a zavrtěl hlavou: „Ten ale na prodej není. Ale jestli chceš, mám mezi zbožím moc krásné věci, určitě by se ti také líbily.“

Dívka se smutně podívala do bedny: „Hmm... To je lákavé, jenže já na ně stejně nemám.“

Kupec z ní ale nemohl spustit oči: „Kdo ví, třeba máš.“

Zavrtěla hlavou: „Ještě jsme tu nic nevydělali. Královský mincmistr se nemá k placení.“

„Přijdeš mi vyprávět o Tarasconu?“

Neměla kdy odpovědět. Strhl se křik.

Ke kupci se prodral jakýsi žebrák, který za ruku přivlekl mladou ženu. „Tady je ten pacholek!“ Řval na celé kolo „Naše holky se ti líbí co? Ale když máš zaplatit, za to, co sis užil, to se odtáhneš nebo si prostě odjedeš...“

Správce se podívil. „Ty ho znáš?“ Podíval se k Francouzovi.

Ale ten jenom procedil napůl zavřenými ústy: „Ta holka je děvka... chtěla mě okrást, když si myslela, že spím – měl jsem je nechat spráskat – ale já se spokojil s tím, že jsem ji vyhnal.“

Žebrák ale zatím pokračoval ve svém výstupu: „No počkej, ty šmejde jeden, to se ti vymstí, my si pro svý peníze přijdem.“ Výstup neměl mít dlouhého trvání, protože na místo křiku už přibíhali dva správcovi pacholci a jeden z nich hbitě začal žebráka odstrkovat holí. Správce to doprovodil gestem, jako když někdo odhání vosu: „Zmiz, nebo tě...“

Ale i otevřenými vraty byl ještě dlouho slyšet žebrákův křik: „Vono se říká, že vrána k vráně, jak my k tomu...“

Správce si oddechl, když se věci uklidnily a omlouval se kupci: „Nikdy jsem ho tu neviděl, pacholci by ho jinak nepustili dovnitř.“

Kupec mávl rukou, aby bylo jasné, že správce z toho neviní, a doprovodil to zavrčením „Když ho tu už nikdy nevidíme, budu ještě raději.“

Tmavovláska se jim zatím tiše vytratila v loubí, kde si prohlížela zboží dalších kupců. Správce se za ní dlouze díval. „Ta by stála za hřích, co?“

Kupec kýval hlavou: „Jako bych ji už někde viděl...“

„A ten pohled, má čerty v očích.“ vychvaloval ji správce, jako by sám nabízel drahé zboží.

„Takhle se nenosí trajda z ulice.“ Souhlasil kupec.

Správce to snění ale ukončil mávnutím ruky: „To stejně není pro nás, je zvyklá zpívat a tančit před králem.“ Do Ungeltu zatím vešel mincmistr Budiš, rozhlédl se a zamířil k snícímu správci a cizímu kupci.

„Slyšel jsem, že jsi přivezl samé krásné věci, pane...“ a na ještě zabalené bedny vrhl lačný pohled.

Správce udělal zdvořilé gesto a představil mincmistrovi majitele zboží: „Pan Guiscard z Lyonu.“

Kupec znovu otevřel jedno víko a ukazoval mincmistrovi krásnou látku, která ležela hned navrchu: „Já doufám, že jsem přivezl zboží dost krásné i pro králův dvůr. Bude mi potěšením, když tu bude něco i pro tebe.“

„I ta krásná cizinka si už vybrala, vid' pane Guiscarde?“ Přisazoval si správce.

Budiše to zaujalo: „Co si vybrala?“

„Tamhle to nádherné damascenské hedvábí a pak zlatý křížek, co má pan Guiscard na krku.“

„To je tak bohatá? To jsem měl vědět dřív...“ Zatvářil se Budiš pohoršeně.

„Ale kdepak,“ opravoval ho správce, „neměla u sebe ani měďák. ...ale třeba je zvyklá nakupovat bez peněz. Konečně postavu by na to měla.“ A udělal významné gesto rukama na prsou.

Budiš ale neprojevoval velké nadšení: „Uměl bych si ji představit v posteli, ale je nepřístupná jak hradní věž.“

Vtom do vrat přiběhl pacholek a volal mincmistra: „Pane Budiši, král tě volá na hrad.“

Správce to udivilo: „Něco vážného se děje?“

„Ale asi ne.“ Mávl Budiš rukou. Král je náladový a co si umíní, musí se dít vždycky teď hned. Pak dodal „On král mě volá asi kvůli stavbě nového úseku kamenných hradeb.“

„Tak už konečně?“ Zaradoval se správce.

Kupec souhlasně kývl hlavou: „To rád slyším. Takové město, jako Praha si zaslouží pořádné opevnění.“



Král stál v klenuté komnatě Hradu u stolu, kde byly rozložené různé listiny, u stěny stál psací pult a u něj skoro nehybný písař. Otevřeným oknem foukal svěží vzduch a král si užíval výhled na Prahu osvětlenou sluncem. U stolu ale stál ještě králův astrolog Turpin, který se po probdělé noci sotva držel na nohou a skelně zíral před sebe.

Ale snažil se jak mohl: „Planety vejdou do nejlepšího postavení, jaké si pro zahájení stavebních prací na hradbách města můžeš přát, už za dva dny.“

Král vykřikl: „A to mi říkáš jen tak? Takže to musíme začít stavět okamžitě!“

Astrolog v duchu prohrábl šedou záclonu, která ho dělila od světa venku a uklidňoval krále: „Všechno se dá stihnout. Stavitel Johann, kterého ti císař poslal ze Švábska má projekt připravený, takže nic nestojí v cestě. Jen začít.“

Král si nalil číši vína ze džbánku a mezi řečí ji celou vypil. To byl ostatně univerzální Václavův recept na nervozitu, radost, smutek i další duševní hnutí. „Nemám rád spěch.“ Zavrčel a nalil si druhou.

Astrolog zavrtěl hlavou: „Žádný spěch nehrozí, vždyť město jsi založil již před třemi roky, všechno je podle hvězd v nejlepším pořádku.“

„Ještěže se o stavební práce bude kompletně starat mincmistr.“ Uklidňoval se. „Tolik věcí najednou. A můj bratr Přemysl nemá nic jiného na práci, než zvednout proti mně odboj. S Babenberkem by se chtěl spojit.“

Astrolog nasadil výraz, jako že se dívá do svých výpočtů, a jak mohl, zamhouřil oči, aby doostřil rozmazané a poskakující tahy olůvka: „Uděláš pořádek, tím jsem si jistý, protože podle postavení hvězd máš po deseti letech opevnění Prahy dokončit.“

Král se pousmál a pro jistotu si nalil další číši, protože zatím vyprázdnil i druhou. „Všechno víš a stejně mi to říkáš na poslední chvíli...“

Astrolog se bránil: „Dřív ses neptal.“

„Nemůžu myslet na všechno, vždyť to říkám, válka na Moravě...“

Astrolog ho ale konejšil jako děťátko: „Dopadne stejně dobře, jako tvůj spor s Fridrichem Babenberkem před pěti lety. Vzpomeň, kolik kořisti sis tehdy z Rakouska přivezl a vlastní rakouští páni se tehdy proti Fridrichovi postavili...“

Král si ho prohlédl a zasmál se: „A můj otec – než tehdy v prosinci zemřel, dej mu Pán Bůh věčnou slávu – jakou měl radost.“ Pak nalil další číši a nabídl ji astrologovi.

„Určitě stojí při tobě...“ Kýval astrolog hlavou a strašně se zamračil při pohledu na víno.

„To není věc mého otce! Já stavím Prahu!“ Křikl na něj král. „A ty se netvař, že všechno víš, protože mě to rozčiluje, a raděj mi řekni, kde ses včera, ty zrádče, spráskal a kolik holek jsi dostal a vlastně... Jak to, že jsi svého krále nevezal s sebou!“

Ve dveřích se v tom objevilo páže: „Pan Budiš, pane.“

Král mávl rukou: „Ať jde dál.“ A pak se otočil k astrologovi a přikázal mu. „A ty si sedni, nemůžu se dívat, jak se mi tu kýveš.“ Čehož astrolog rád poslechl.

„Přicházím na tvé zavolání, pane.“ Zavolal slavnostně Budiš vcházející do dveří.

Král ho pochválil: „Vždy přesný a dochvilný! Ještě že tě mám. Ty víš, jak to s těmi hradbami bude? Musíme začít přesně za dva dny.“ Král si pak chvíli obracel v ruce číši, kterou ještě před chvílí nabízel Turpénovi a sledoval její dno, po kterém běhala už jenom malá rubínově třpytivá kapička. Zavrtěl hlavou a pak ji znovu zalil vínem ze džbánu.

„Vyberu dodavatele a stavební mistry...“ Říkal Budiš, aby král viděl, že o vše je dobře postaráno.

„Já věděl, že si s tím poradiš. Vezmeš si celou stavbu na starosti.“ Podíval se na Budiše, aby bylo jasné, že mu dává veškeré pravomoci k vedení podniku. Pak mu vlídně pokynul. „Tak běž a postarej se mi o Prahu.“

„Můžeš se spolehnout.“ Ujistřoval ho mincmistr, když se poklonkoval ze dveří.

„Dneska si chci odpočinout.“ Rozhodl se král, když mincmistr odešel. „A jak vidím, s tebou zábava nebude. Jdi se vyspat!“ A odešel z místnosti hledat nějakou jinou potěchu.



Uběhlo pár dní a stavba utěšeně nabírala tempo i rozsah. Okruh hradeb, který měl město obemknout, ale nekopíroval přesně zástavbu města. Na jihu i východě se několik obcí přiléhajících ke středu města ocitlo mimo ně a v některých místech se uvnitř naopak ocitly velké pozemky, kde zatím

rostla tráva. Ovšem lokátoři stavby věděli, co dělají – jimi navržená linie opevnění byla velmi efektivní, při co nejkratším obvodu hradeb uzavírala co největší plochu.

Na staveništi bylo rušno a bylo tu zaměstnáno velké množství lidí. Čety dělníků hloubily příkop a vytěžený materiál byl ihned opět zpracováván – kameny se používaly ke stavbě základů hned vedle příkopu a hlínu odvážely vozy do ulic nejbližší řeky, a tam ji jiní dělníci používali ke zvyšování úrovně ulice tak, aby město bylo lépe zabezpečené proti vysoké jarní vodě, a také jistě i proto, že v těchto místech měla být později postavena hradební zeď chránící město ve směru od Vltavy. Jiní vozí materiál na stavbu hradeb - hlavně břidlici od Vítkova.

V místech stavby také vzniklo několik velkých kádí, kde se pájilo od Berouna přivážené vápno.

Všude zkrátka vládl čirý a nepřehledný ruch.

Přímo na staveništi, na náspu, od nějž se svažoval strmý svah budoucího příkopu před hradbami, stál velký stůl, na něm pak rozložený velký list zatížený několika kameny v rozích. Odtud byl dokonalý přehled nad pracemi, které probíhaly na protilehlé straně příkopu, kde ze země rostla vysoká hranolová věž, jaké byly podél hradeb rozestavěné vždy na dostřel kuše. Věže výhrůžně čněly nad linii kamenné hradby a jednou měly umožňovat boční palbu na případného nepřítele pokoušejícího se vzít hradbu útokem.

Nad stolem se skláněl královský mincmistr a několik stavbyvedoucích ve vážné debatě.

Budiš zakresloval do listu linii stavby. „Takže je to tak, jak jsme se domlouvali... Pan Ekhardt bude se svojí hutí pokračovat od svatého Martina k řece a mezi svatým

Benediktem a svatým Martinem vystavíte vy dva, pánové, zed' tudyhle...“

Druhý stavbyvedoucí se ujistil: „To je tam jak už bylo zaměřeno?“

Budiš mu přikývl: „Je to přesně tam.“

Pak se otočil ke svému sousedu z druhé strany a pokračoval. „No a tvoje huť už začíná budovat vnitřní stěnu odtud až ke svatému Benediktu.“

„A vltavský břeh?“

„Zatím zůstane neohrazen,“ zarazil ho Budiš „až budete hotovi tady, bude se prý pokračovat jednoduchou stěnou podle vody...“

Další stavbyvedoucí namítal: „Ale břeh se určitě ještě změní, když král chce u Poříčí zvednout ten jez...“

„Ano jez... a tak bude zpevněn brod.“ Souhlasil Budiš.

Ke stolu došel nějaký obchodník, v ruce držel srolované listiny... „Á, přichází pan Wirsh,“ zajásal Budiš, když ho viděl. „Omluvte mě, prosím, musíme spolu ještě probrat nějaké účetní záležitosti.“

Stavbyvedoucí se nedali rušit a dál se dohadovali nad plánem na stole. Mincmistr zatím odcházel s příchozím po cestě podél stavby.

„Tak, jak ses rozhodl, pane?“ Ptal se obchodník. „Měl jsi čas k prostudování té nabídky?“

„Ale to víš, mám toho teď hodně, dostal jsem ještě několik dalších nabídek...“ Vyhybal se mincmistr přímé odpovědi.

Wirsh zpozorněl: „To není možné! Kdo druhý by ti mohl nabídnout tak výhodné podmínky? Mé ceny jsou přece určité...“

Budiš ho uklidňoval gestem ruky: „Nejde jen o ceny... Jak sis jistě všiml, v Praze se nyní staví na mnoha místech.“

„Viděl jsem, na obou březích Vltavy.“ Souhlasil obchodník.

„A je třeba zajistit správný chod na všech místech stavby... A pak – vše musí být účtováno vždy správným způsobem a ve správnou chvíli, králi na té stavbě dost záleží...“ Mluvil Budiš dál bez jasné odpovědi.

„Ale to je přece samozřejmé!“ Podivil se Wirsh, jak o tom může Budiš mluvit, jako by šlo o něco nečekaného.

„...jenže se navíc rozhoduje trošku kvapně a potom musí vždy vše být hotové a tak musíme sice některé součásti stavby připravovat, aby mohly být hotové, až si král vzpomene, ale neúčtovat, abychom aby se král nezlobil, že děláme něco bez jeho vědomí.“ Nedal se mincmistr zastavit.

„Aha.“ Pousmál se Wirsh: „A je pak proplatiš?“

„To je právě ono, potřebuji dodavatele, se kterým budu moci zcela diskrétně a otevřeně hovořit o všech aspektech...“

„A o tom jsi snad pochyboval?“ Kroutil zase Wirsh hlavou.

„Není lehké zavděčit se králi.“ Bránil se Budiš.

Wirsh mávl rukou, aby bylo jasné, že žádné překážky neexistují, má-li být sjednán dobrý obchod. „Samozřejmě, je-li to tak, pojď, probereme všechny body té nabídky a sestavíme smlouvu, která bude pro krále nejvýhodnější.“

A samozřejmě mi pak sepíšeš podrobný předpis, kdy budeš kde kolik čeho potřebovat.“

„No, možná, že se tedy dohodneme.“ Tvářil se Budiš, jako by k obchodu vlastně ani dojít nemuselo. „A ten předpis... Připravím ho po poradě s mistry hutí, které v Praze pracují.“



Byl pozdní večer, padla tma a město se pomalu ukládalo k spánku. Ve velkém sále královského paláce ale bylo živo. Světlo ohně v krbu i světlo loučí zavěšených vysoko na stěnách osvětlovalo barevné gobelíny na stěnách i plné stoly podél jižní stěny klenuté síně. Za stoly bylo plno halasu a pohybu, všude kolem nich na lavicích posedávali i chodili královi dvořané. V čele byl pak kratší stůl, za nímž na židličkách seděl král a jemu blízcí. Stoly plné jídla a pití, v držácích na zdi hoří louče, mezi stoly hrají hudebníci, v zadní části sálu se nad ohněm opéká selátko.

V západním koutě sálu stála skupinka hudebníků a podbarvovala atmosféru temperamentní muzikou. Pak dohráli a začali hrát novou píseň, jejich zpěvák se uklonil směrem ke královské rodině a spustil:

*Kalenda maya, ni fuelhs de faya,
ni chanz d'auzelh, ni flors de glaya...*

Král zdvihl oči a zeptal se svých spolustolovníků: „Co to zpívá?“

Mincmistr Budiš píseň okomentoval: „Určitě nějakou nemravnost. Nic jiného neumějí.“

„Má pěkný hlas.“ Prohodila královna.

Ale králův přítel Reinmar odpovědět dokázal: „Je to písnička z Okcidentu.“

„Ale textu nikdo nerozumí, hlavně, že děláte chytré!“ Zabručel král.

Králův astrolog, který textu navzdory královu zabručení rozuměl lépe než češtině znějící na ulici, vysvětloval: „Je to zamilovaná píseň.“

„Myslela jsem si to, zpívá to tak něžně.“ zasnila se královna.

A astrolog pokračoval: „V máji ji milý zpívá své dívce a líčí, jak celá příroda kvete a září štěstím.“

Ojír se zasmál, naklonil se ke králi a zeptal se: „Mám psát také takové?“

Král zavrtěl hlavou: „To už jsi propásl. Nemáš se ptát, takové věci musí vypadat jako náhoda. Prostě uvidíš dámu svého srdce a píseň sama ti přijde na jazyk. Podívej, jak to dělá on.“

„No ano, vždyť není žádný květen.“ bránil se Ojír.

Král rozhodil rukama: „Ale má paní si je ráda poslechne i v listopadu.“

Ojír tedy rozhodl: „Neboj králi, napíšu pro tebe jednu listopadovou. Bude se tam zpívat, jak se snáší zlatisté listí do vlasů paní Kunhuty...“

„Nevyprávěj a piš,“ řekl mu král. Hudebníci právě dohráli a dozpívali, král se k nim tedy otočil a křikl: „A teď chci tančit! Zahrajte nám.“

Nastavil královně ruku a odvedl ji na „taneční“ plochu mezi stoly. Po jejich příkladu se zvedla i řada dalších párů a následovala je.

Králův astrolog se protáhl, vstal a vydal se podél stolu ke dveřím. Když procházel kolem tanečnice, která patřila k skupině muzikantů, zaslechl „Odcházíš, pane?“

Její okcitánština mu zazněla sladce „Nemám?“

„Nevezmeš mě radši do kola?“

Astrolog se trošku zarazil, „ze srdce rád,“ jí řekl. Zařadili se mezi tanečnický a dali se do tance s nimi.

Dívka tančila tak, jako by na královském dvoře přímo vyrostla. „Jsou všechny večery v Praze tak teplé a veselé?“

Astrolog z ní nemohl spustit oči: „Od té doby, co jsi tady...“ A pokud to tanec dovoloval, snažil se jí být co nejbližší. To jí vcelku vyhovovalo a při jedné otočce mu obratně stáhla přívěsek z krku a v mžiku si ho schovala do načesaných vlasů.

„Takhle tančí dívky z nejlepších rodin.“ Lichotil jí zatím.

„To by odpovídalo,“ souhlasila

„Odkud jsi?“ Snažil se vyzvídat.

„Prý umíš číst ve hvězdách, tak proč se ptáš mě?“

Už si vymýšlel nějakou chytrou odpověď, ale při jedné figurě tance došlo k výměně párů a proti Turpinovi najednou nestála snědá dívka z Provence, ale mladička světlomasá dívka z jakéhosi švábského rodu, která žila na dvoře královny. „Nezapomněl jsi, co jsi mi slíbil?“ Usmála se na něj naprosto nevinně blankytně modrýma očima, do kterých jakoby se dalo skočit jako do hluboké vody za letního dne.

Astrolog zavrtěl hlavou a úsměv opětoval: „Jak bych mohl, až dotančíme, něco pro tebe mám.“

„Tak už je to, konečně?“

„Dnešní večer je přece kouzelný.“ Řekl tónem, který jakoby dívce říkal, že na to zapomněla.

„Ano,“ souhlasila dívka „Václav se celý den nestaral o nic jiného než o to opevnění a královna seděla v zahradě s panem Reinmarem a poslouchala jeho zpívání. Tedy aspoň to říká.“ Opravila se.

„Až dohrají ti Provensálci, jestli král nebude mít jiné přání, přijdou se předvádět nějakí zápasníci z Bavorska...“ Naváděl ji zatím astrolog.

„Zápasníci?“ Zdvihla dívka obočí. „Z Bavorska?“ a zavrtěla hlavou: „Nestojím o ně.“

Astrolog přisvědčil: „Budu na hradbách.“

„Svatojiřská věž?“ Ujistila se dívka a po tváři se jí rozlil blažený úsměv vítězství.

Zatím došlo k další výměně párů a proti švábské dívce stál nyní král: „Jak se bavíš?“

„Skvěle.“ ani moc nelhala „Ale až dotančíme, půjdu se trochu projít.“ Král kývl hlavou:

„Máš pravdu, můj pan švagr nám poslal výborné víno.“

Jakou to mělo souvislost, dívce nedošlo, ale asi to nebylo důležité, protože král tok svých asociací dál nerozvíjel.

Zatím hudba dohrála a tanečníci se uklonili a poděkovali si za tanec. Pak se pomalu rozptylovali zpět po sále. A jen co hudba dohrála, ona královna dvorní dáma si to zamířila dveřmi do komory vzadu. Astrolog se zatvářil úplně nezúčastněně a odcházel na druhé straně sálu, přičemž se dlouhým pohledem potkal s provensálskou tanečnicí.

Hudebníci se pak sesedli na konci sálu v rohu a do sálu vešla skupina svalnatých zápasníků.



Venku bylo ticho a kupodivu docela teplo. Hradby svítily do tmy, na jasné obloze se třpytily hvězdy a kdyby se nechýlil podzim, byla by to noc vyloženě pro milence. Zpovzdálí doléhala hudba a lomož ze sálu, ale jinak tu byl klid. Plavovlasá královna dvořanka přes sebe přehodila tmavý plášť a zlehka našlapujíc vyrazila po hradebním ochozu až k malé baště. Tam zabočila, opřela se

do škvíry v cimbuří a kochala se pohledem na Prahu. Za chvíli se za ní objevil tichý stín.

Ani se neohlížela „Nikdo tu není? Já vždycky myslela, že tudy chodí hlídka.“

„Všichni vojáci jsou dole, prý mohou oči nechat na té Provensálce.“ Odpověděl jí astrolog.

„Jenom vojáci? A kde jsi je nechal ty?“

Astrolog se zatvářil, jako by to nebylo jasné: „Přece na tvou ruce...“

„A rozum?“

„Astrolog? Přece ve hvězdách.“

„Taky kde jinde by ho mohl astrolog nechat...“

„Ptáš se na oči a na rozum, ale na srdce ses nezeptala...“

„Tvé srdce přece patří krásné a spanilé dámě!“

„Ale co mu na to říká srdce té dámy?“

„Na srdce dámy se nesmí spěchat.“

Astrolog přistoupil až k ní a položil jí ruku na rameno: „Vidíš i ta noc je kouzelná, podívej těch hvězd... a ten měsíc.“

„A kde jsou ta tvá kouzla?“ Zaštěbetala.

„Tady...“ a sáhl si na krk, aby si sundal přívěsek. Nebyl tam. Astrolog trochu znervózněl a začal se prohledávat. Dívka se k němu otočila, opřela se o kamennou stěnu a potichu se smála „...nejsou“

„Ale měl jsem ho přece na krku!“ Zlobil se.

„A nedals ho nějaké jiné?“

„Mé srdce má přece jen jednu dámu...“

„Tak takhle se to dělá.“ Kývala hlavou „Teď, když jsi ho zapomněl, se budeme muset sejít ještě jednou, nebo jsi to vymyslel ještě jinak?“

„Já tomu nerozumím...“

„Tak hledej, já se pomalu vrátím,“ ohodnotila jeho snahu a pak pobaveně odešla.

Když se vrátila do sálu, ještě tu pokračovalo vystoupení zápasníků, tentokrát se tu dva plavovlasí chlapi v kroužkové zbroji honili s dlouhými plochými meči. Nepřišlo jí to nijak zábavné a tak odešla do královniných pokojů po schodech nahoru.



Brzy ráno bývá chladno. Natož, když je už půlka listopadu. Hrad tou dobou ještě spal, sotva svítalo. Jenom strážé otvírají bránu... dovnitř vchází sedlák s vozíkem, na kterém má snad něco dobrého k snídani na královský stůl. Ven odcházejí provensálští hudebníci, kteří si sotva trochu zdřímli.

Ale neodcházeli dolů z Hradu sami, v bráně se střetli s mincmistrem, který velmi pospíchal. Snad někam do města. Když je viděl, cuklo to v něm, skoro se až lekl. Nejspíš doufal, že se s nimi už nikdy nebude muset osobně střetnout.

Vytáhlý dudák se ale výrazem jeho tváře nedal odradit a svým univerzálním jazykem pozdravil: „Bona morgen, pan minzmister.“

Mincmistr se na to hrozivě zakabonil, zabalil se více do svého pláště a s výrazem velikého spěchu se snažil nenamluvit toho více, než bude nezbytně nutné: „Dobré jitro.“

Byl to sice pozdrav, ale jeho intonace zněla spíš jako nadávka, což dudáka překvapilo: „Nos musicieren včera gut?“

Budiš zavrčel stejně nepřátelsky: „Ja, líbilo.“

Dudák se ale nechtěl jen tak nechat odbýt: „E... Unte herr roi Vaczlav?“

„Tomu určitě taky...“

„Říkal jsi, že v sobotu nám zaplatíš, a to bylo včera...“

Budiš se po něm podíval tak neurvale, jak jen uměl. „Nemám teď čas. Mám na starosti důležitější věci než platit kdejakým kejklířům...“

„Tomu rozumím, pane. Zadej to tedy nějakému svému účetnímu, pro tebe je to maličkost, pro nás moc důležitá věc. Když nebudou peníze...“

Jestli předtím byl mincmistr Budiš nevrly, dalo se to přičítat i časné hodině, ve kterou možná musel vstát a ještě se z toho nevzpamatoval, teď už ale zcela otevřeně dával najevo naprostou nechuť se s Provensálci vůbec bavit: „Jistě, dám to na starost nějakému účetnímu, ale nenechám se od vás zdržovat jen tak, pronic zanic, můj čas je vzácný.“

A aby debata náhodou nemohla pokračovat, předběhl je a utíkal po cestě do města. Sotva za sebou zaslechl rozzlobené volání: „Tvoje slovo je také vzácné. A tvoje slovo bylo, že v sobotu dostaneme peníze. Nebo tvé slovo není vzácné...?“

Ale to už Budiš zmizel za zatáčkou cesty.

Muzikanti ale nehodlali utíkat za ním a pomalu, a po včerejší noci unaveně, šli dolů za svým.



Slunce už zapadlo za siluetu Hradu. Byl podzimní večer a to už od řeky nevlídně a vlhce foukalo. Tábor provensálských hudebníků stál na Poříčí, hned za posledními domy na pobřežní louce u Vltavy. Nedaleko klapal mlýn otáčený běžící vodou. Proti táboru se za ramenem řeky kudrnatil stromy obrostlý ostrov a za ním další. Mezi ostrovy hučela voda v nedávno zpevněném a zvýšeném jezu a pod jezem někdo ještě teď převáděl krávy přes brod a hlasitě nadával.

Do padající tmy hořel oheň a kolem něho poposedávalo několik postav – to provensálští muzikanti hledají trochu tepla a živě debatují o tom, co udělají v nejbližších dnech.

Dudák vedl řeč: „Hned jsem vám říkal, že do Prahy nemáme jezdit, měli jsme se dát víc severně...“

„Ale, copak to někdo mohl tušit?“ Bránil se fidulista.

Bubeník se přidal k dudákovi: „Mohli jsme to tušit hned, jak jsme toho sametového pacholka viděli. Akorát nás tahá za nos.“

Fidulista se zakřenil: „To je pravda... Já tomu nerozumím.“

Bubeník pokračoval: „Třeba to mají na svědomí ti němečtí minnesangři, co jsou na Hradě. Vadíme jim tu, proto se s tím chlapem dohodli, aby nás takhle napálil.“

K ohni si přisedla loutnistka balící se do širokého pláště: „Není to jedno? Zkrátka jsme se ocitli úplně na mizině...“

„Třeba nám opravdu zaplatí a zatím jen neměl čas to předat nějakému pokladníkovi.“ Rozhodil rukama fidulista.

„Ha ha.“ Zasmál se dudák. „To bys viděl tu rychlost, kdyby od nás chtěl vybrat daně. Na to mají čas vždycky.“

Loutnistka zatím míchala zeleninovou polévku v kotli nad ohněm: „Co ale uděláme teď?“

„Jestli zítra nezaplatí, odcházíme z Prahy.“ Navrhl dudák.

Fidulista pokrčil rameny: „A kam?“

„Zpátky do Norimberka a pak se uvidí. Třeba do Švábska...“

Loutnistka se po nich podívala: „A do té doby budeme o hladu?“

„Ále...“ udělal fidulista gesto rukou: „Někde nám přece vždycky...“

„To jste o českém králi říkali také!“

Tanečnice Eleonora navrhla: „Půjdeme na tržiště. Je plné lidí...“

Žonglér protáhl obličej: „A to si myslíš, že tam vybereš víc než na královském hradě?“

Loutnistka se po něm podívala: „Jestli vybereme vůbec něco, bude to víc, než kolik jsme zatím vydělali na královském hradě.“

„A tomu pacholkovi prolhanému to projde?“ Zeptal se jí dudák.

Loutnistka se zase začala věnovat kotli s polévkou, opatrně zkoušela, co by do ní ještě přidala. „Nestarej se o něj a udělej radši něco pro svůj prázdný žaludek.“